

การจัดการเรียนรู้ : สาระการอ่าน

อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้

ปี ๒๕๕๘ ประเทศไทย จะก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากจะให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่สองแล้ว เด็กและเยาวชนไทยจึงควรให้ความสำคัญกับ**ภาษาไทยในฐานะภาษาชาติ** ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และสื่อสารกับคนในชาติ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง **ที่สำคัญคือ**การเรียนรู้ภาษามาตรฐานเพื่อใช้สื่อสารร่วมกันของคนในชาติ

ปัจจุบันผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ มีนักเรียนจำนวนหนึ่งอ่านเขียนไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร ประกอบกับรัฐบาล **โดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายด้านการเรียนรู้** ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาชาติ **ต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนไทยรู้และเข้าใจการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตัวเอง เพื่อการเรียนรู้สาระอื่นๆ และดำรงตนในสังคมอย่างปกติสุข**

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ : กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ ๒. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานคือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่น้อยกว่า ๖๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย<ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๔. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน ๕. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้นๆ - บทร้องเล่นและบทเพลง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน - เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
	๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ
ป.๒	๑. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง ๒. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. ๑ ไม่น้อยกว่า ๘๐๐ คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระที่ไม่ออกเสียง
	๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๔. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๕. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรองง่ายๆ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ <ul style="list-style-type: none"> - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ที่จำเป็นในบ้านและในโรงเรียน
	๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่
ป.๓	<p>๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว</p> <p>๒. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.๒ ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการ์ตูนต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ๗ ฤ ฤ
	๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
	๔. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
	๖. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๗. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - คำแนะนำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ
	๘. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน
ป.๔	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนเป็นคำพังเพย สุภาษิต ปริศนาคำทาย และเครื่องหมายวรรคตอน ● การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	๒. อธิบายความหมายของคำประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	
	๓. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	
	๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	
	๕. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ	
	๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	
๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี 	
๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน 	
ป.๕	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ
	๒. อธิบายความหมายของคำประโยคและข้อความที่เป็นการ	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	บรรยายและการพรรณนา ๓. อธิบายความหมายโดยนัย จาก เรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย	<ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีตัวการ์นต์ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา - ข้อความที่มีความหมายโดยนัย <ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่าน ๕. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ ในการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และ ปฏิบัติตาม เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน - ข่าวสารทางราชการ
	๗. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความ สนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๘. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการอ่าน
ป.๖	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้ถูกต้อง ๒. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นโวหาร	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบท ร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปีแบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหารต่างๆ - สำนวนเปรียบเทียบ ● การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	๓. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้น ๆ - นิทานและเพลงพื้นบ้าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>๔. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>๕. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บทความ - พระบรมราโชวาท - สารคดี - เรื่องสั้น - งานเขียนประเภทโน้มน้าว - บทโฆษณา - ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ <p>• การอ่านเร็ว</p>
	๖. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม - ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน และการใช้สถานที่สาธารณะในชุมชนและท้องถิ่น
	๗. อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
	๘. อ่านหนังสือตามความสนใจ และอธิบายคุณค่าที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> • การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> • มารยาทในการอ่าน

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การอ่านจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนางานของตนได้
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดทางวัฒนธรรมของคนรุ่นต่อ ๆ ไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิด เกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้กับตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

วิวัฒนาการของการอ่าน

ก่อนจะมีตัวอักษร บรรพบุรุษของเราถ่ายทอดวิชาความรู้โดยการเล่าเรื่องแบบปากต่อปาก หรือที่เรียกว่า มุขปาฐะ สำหรับภาพจิตรกรรม ปะติมากรรม และสถาปัตยกรรมนับเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เก่าแก่ที่สุดของสังคมไทย

การอ่านในยุคจารีต

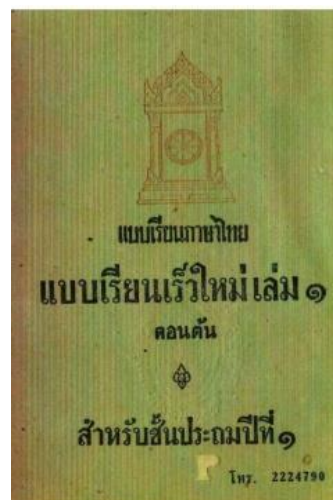
เมื่อมีตัวอักษร จึงเริ่มมีการเขียน สลัก บันทึก จด จาร ลงบนจารึก ไບลาน สมุดไทย

การอ่านในยุคการพิมพ์

นับแต่เทคโนโลยีการพิมพ์เข้าสู่สยาม ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่แก่วงการหนังสือของไทย เกิดการตีพิมพ์เอกสารทางราชการ หนังสือพิมพ์ และแบบเรียนต่าง ๆ ช่วยให้การอ่านกระจายวงกว้างในสังคมไทย

การอ่านในยุคปัจจุบัน

เมื่อเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีเจริญรุดหน้า การอ่านจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่บนแผ่นกระดาษหรือหนังสือ แต่จะเข้าไปอยู่ในรูปของหนังสือออนไลน์

องค์ประกอบในการอ่านของเด็ก มีดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย
  - 1.1 สายตา
  - 1.2 ปาก
  - 1.3 หู
2. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ
  - 2.1 ความต้องการ
  - 2.2 ความสนใจ
  - 2.3 ความศรัทธา
3. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
  - 3.1 ความสามารถในการรับรู้
  - 3.2 ความสามารถในการนำประสบการณ์เดิมไปใช้
  - 3.3 ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
  - 3.4 ความสามารถในการเรียน
4. องค์ประกอบทางประสบการณ์พื้นฐาน
5. องค์ประกอบทางวุฒิภาวะอารมณ์แรงจูงใจและบุคลิกภาพ
6. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

การเตรียมพร้อมเพื่อการอ่าน

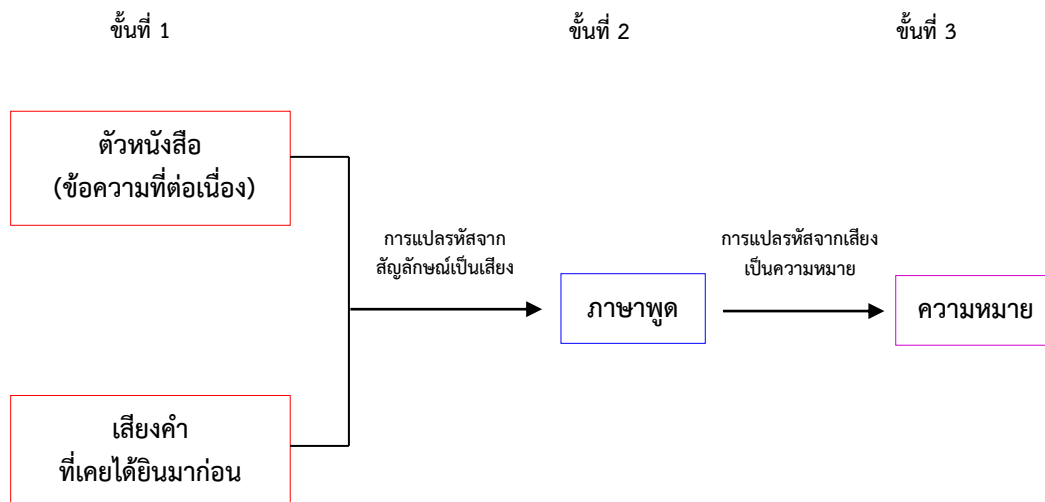
การอ่านจะดำเนินไปได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และองค์ประกอบที่อยู่ภายในร่างกาย การอ่านท่ามกลางบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการอ่าน ทั้งนี้ควรคำนึงถึง

1. การจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อม สถานที่ที่เหมาะสมกับการอ่านควรมีความเงียบสงบ ตัดสิ่งต่างๆ ที่รบกวนสมาธิออกไป มีอุณหภูมิและแสงสว่างที่เหมาะสม มีโต๊ะที่มีความสูงพอเหมาะและเก้าอี้ที่นั่งสบายไม่นุ่มหรือแข็งจนเกินไป
2. การจัดทำของการอ่าน ตำแหน่งของหนังสือควรอยู่ห่างประมาณ 35-45 เซนติเมตร และหน้าหนังสือจะต้องตรงอยู่กลางสายตา ควรนั่งให้หลังตรงไม่ควรนอนอ่าน ทั้งนี้เพื่อให้สมองได้รับเลือดไปหล่อเลี้ยงอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้เกิดการตื่นตัวต่อการรับรู้ จดจำ และอ่านได้นาน
3. การจัดอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน การอ่านอาจมีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น กระดาษสำหรับบันทึกดินสอ ปากกา ดินสอสี
4. การจัดเวลาที่เหมาะสม สำหรับนักศึกษาที่ต้องมีการทบทวนบทเรียนควรอ่านหนังสือในช่วงที่เหมาะสมคือช่วงที่ไม่ตึกมาก คือ ตั้งแต่ 20.00 - 23.00 น. เนื่องจากร่างกายยังไม่อ่อนล้าเกินไปนัก หรืออ่านในตอนเช้า 5.00-6.30 น. หลังจากที่ร่างกายได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ในการอ่านแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 50 นาทีและให้เปลี่ยนแปลงอิริยาบถสัก 10 นาทีก่อนลงมืออ่านต่อไป
5. การเตรียมตนเอง ได้แก่ การทำจิตใจให้แจ่มใส มีความมุ่งมั่น มีความตั้งใจ และมีสมาธิในการอ่านนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ มีสุขภาพสายตาที่ดี ตัดปัญหาการบวมน้ำตาลให้หมด การแบ่งเวลาให้ถูกต้อง และมีระเบียบวินัยในชีวิตโดยให้เวลาแต่ละวันฝึกอ่านหนังสือ และพยายามฝึกทักษะใหม่ๆ ในการอ่าน เช่น ทักษะการอ่านเร็วอย่างเข้าใจ เป็นต้น

ลักษณะของกระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาเขียน เสียง และการรับรู้ระหว่างตากับประสาทตา และการรับรู้ทางประสาทตาก็ส่งไปยังสมองถึงสิ่งที่ได้อ่านจนถึงการยอมรับแล้วจึงแปลความจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ๆ เด็กจะแปลจากตัวอักษรหรือคำเป็นเสียงก่อนแล้วเสียงที่อ่านจะกระตุ้นให้เกิดภาพและความหมายขึ้นในจิตใจ ดังนั้น เด็กที่เริ่มหัดการอ่านออกเสียงก่อน การเตรียมความพร้อมทางการอ่านก็ต้องสอนให้เด็กออกเสียงคำที่จะอ่านก่อน เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายคำ การอ่านที่จะประสบผลดีนั้นครูผู้สอนอ่านควรเข้าใจลักษณะกระบวนการอ่านที่มีขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพกระบวนการอ่านของเคนเนธ (Kenneth,1986)

สูตรของการอ่าน

การอ่าน = การมองดูตัวอักษรให้ชัดเจน + การเข้าใจความหมายของคำ+การพิจารณาเลือกเอาความหมายที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะกับข้อความและเนื้อเรื่องตรงนั้น+การใช้ความหมายให้เป็นประโยชน์

การอ่านไม่ใช่พฤติกรรมอันเนื่องมาจากพันธุกรรม แต่เป็นพฤติกรรมที่สร้างขึ้นภายหลังและจะต้องได้นับการฝึกฝนอย่างจริงจังจึงจะก้าวหน้า

จากหนังสือจิตวิทยาการอ่าน ของศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน

กระบวนการอ่าน

กระบวนการอ่าน มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การอ่านออก อ่านได้ หรืออ่านออกเสียงได้ถูกต้อง
2. การอ่านแล้วเข้าใจ ความหมายของคำ วลี ประโยค สรุปความได้
3. การอ่านแล้วรู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์และออกความเห็นในทางที่ขัดแย้งหรือเห็นด้วยกับ ผู้เขียนอย่างมีเหตุผล
4. การอ่านเพื่อนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์

ดังนั้นผู้ที่อ่านได้และอ่านเป็นจะต้องใช้กระบวนการทั้งหมดในการอ่านที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และจากการคิดที่ได้จากการอ่านผสมผสานกับ ประสบการณ์เดิม และสามารถความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประเภทของการอ่าน

แบ่งตามหลักต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การแบ่งประเภทการอ่านโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก จะแยกได้เป็น 2 ประเภท
  - 1.1 การอ่านออกเสียง (Oral reading)
  - 1.2 การอ่านในใจ (Silent reading)
2. การแบ่งประเภทการอ่านโดยยึดสื่อที่นำมาใช้ อาจแยกได้เป็น 3 ประเภท
  - 2.1 อ่านนิทาน นวนิยาย เพื่อความเพลิดเพลิน
  - 2.2 อ่านสารคดีเพื่อศึกษาหาความรู้
  - 2.3 อ่านวิธีการเพื่อเข้าใจการปฏิบัติหรือกระบวนการ
3. การแบ่งประเภทการอ่านโดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลัก จะแยกได้เป็น 6 ประเภท
  - 3.1 การอ่านค้นหาความรู้และคำตอบ
  - 3.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ
  - 3.3 การอ่านแบบหารายละเอียดตามลำดับเหตุการณ์
  - 3.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุก ๆ คำเพื่อปฏิบัติ
  - 3.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์
  - 3.6 การอ่านแบบใช้วิจารณ์ญาณ
4. การแบ่งประเภทการอ่านโดยเน้นที่ความมุ่งหมายในการอ่าน จะแยกได้เป็น 10 ประเภท
  - 4.1 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
  - 4.2 การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบ
  - 4.3 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
  - 4.4 การอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์
  - 4.5 การอ่านเพื่อสรุปความหรือย่อความ
  - 4.6 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
  - 4.7 การอ่านเพื่อจัดทำรายงาน
  - 4.8 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหรือข่าวสาร
  - 4.9 การอ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง
  - 4.10 การอ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์

การแบ่งประเภทการอ่านเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน

การแบ่งประเภทการอ่านโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียงแบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

- 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
- 1.2 การอ่านร้อยกรอง
- 1.3 การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจแบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่

- 2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
- 2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญหรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความ
- 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์ อ่านลำดับเหตุการณ์
- 2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกทางเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า

อ่านวิธีประกอบอาหาร

- 2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าวเหตุการณ์สำคัญ
- 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดีข้อเสีย สำหรับเลือก

แนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา

- 2.7 การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่างๆ เมื่อวานนั่งรถผ่านไป

ความมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งจะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง จุดมุ่งหมายในการอ่านมีดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่างๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดีประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ คือ การอ่านเพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งพอที่จะนำความรู้ไปใช้ หรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่านได้ เช่น การอ่านบทความที่แสดงความคิดเห็น การอ่านตาราง รายงาน และการอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นของจริง เช่น การอ่านคำโฆษณาต่างๆ
7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า
9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และเหมือนกับพูด เช่น อ่านบทละครต่างๆ

ความมุ่งหมายการอ่านออกเสียง

1. สามารถรู้จักตัวพยัญชนะ ตัวสระ และการประสมอักษร
2. สามารถอ่านออกเสียงตัวพยัญชนะ สระ และคำให้ถูกต้องชัดเจน โดยเฉพาะตัว ร ล ว และคำควบกล้ำต่างๆ
3. สามารถวาดสายตาอ่านข้อความได้ต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก ไม่ตู่ตัว ไม่เพิ่มตัว ไม่ข้ามคำ
4. สามารถอ่านวันจันหะและวรรคตอนได้ถูกต้อง รู้จักการเน้นคำ

5. สามารถใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง เป็นแบบคำพูด หรือคำบรรยาย
6. สามารถวางท่าทางในการอ่านได้ถูกต้องเหมาะสม เช่น การจับหนังสือ การวางระยะห่างจากสายตา การมองผู้ฟัง รวมทั้งท่าและทำเนียบอ่านที่งดงาม
7. สามารถอ่านคำร้อยกรองให้สนุกสนานเพลิดเพลินจากเสียงสัมผัสและความไพเราะของภาษาที่เกิดจากทำนอง
8. สามารถอ่านทำนองเสนาะตามประเภทบทร้อยกรองได้
9. สามารถส่งเสริมให้เด็กสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อวรรณคดี

ความมุ่งหมายการอ่านในใจ

1. สามารถอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ดี
2. สามารถเพิ่มพูนความชำนาญในการอ่าน และมีสมาธิในการอ่าน
3. สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
4. สามารถนำการอ่านไปใช้ปรับปรุงการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถบอกประโยชน์ของการอ่านในใจและรักการอ่านหนังสือ
6. สามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักหาความหมายคำศัพท์โดยใช้หนังสืออ้างอิงจากพจนานุกรมหรือพจนานุกรม
7. สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อมและสนใจปัญหา และเหตุการณ์ประจำวันโดยการอ่าน
8. สามารถถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่านมาเป็นคำพูด หรือข้อเขียนได้
9. เข้าใจกลไกเบื้องต้นในการอ่านหนังสือ การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา

จุดมุ่งหมายในการสอนอ่าน

การสอนอ่านให้แก่ นักเรียนระดับชั้นต่างๆมีจุดมุ่งหมายนักเรียนมีความสามารถดังนี้

1. **ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 2** เพื่อให้มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงอ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน มีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามได้ รู้หลักเกณฑ์ง่ายๆเกี่ยวกับ การอ่านและนำไปใช้ได้ มีนิสัยที่ดีในการอ่านและรักการอ่าน
2. **ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 4** เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่านและสามารถนำไปใช้อ่านคำใหม่ ๆ ได้ มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็วสามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่าน การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และความเพลิดเพลินในยามว่าง
3. **ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6** เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่าน มีทักษะในการอ่านในใจ และอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ การใช้พจนานุกรม การเลือก การใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุดในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและหาความเพลิดเพลินในยามว่างและรักการอ่านหนังสือ การใช้มุมหนังสือและการใช้ห้องสมุด

หลักการสอนอ่าน

การอ่านที่ทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดีทำให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีหลักที่สำคัญในการสอนอ่านดังนี้

1. **ความพร้อมของเด็ก** ในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2. **ความต้องการของเด็ก** ครูควรสร้างความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนอ่านจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กว่า เด็กทุกคนอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร ครูต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมพันธ์กับการอ่าน โดยชักนำให้อ่านมากๆ จะได้มีความรู้มาก เพื่อจะได้นำไปพูดไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้ จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้น

3. **ประสบการณ์ของเด็ก** เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดี จะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้น ครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ ฯลฯ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

4. **ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก** เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์ และการเรียนรู้ บางคนรับรู้ได้เร็ว จำได้ดี ทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จึงจะสามารถแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

1. ตัวเด็ก

1.1 ทางด้านร่างกาย ได้แก่ ตา ปาก ลิ้น โดยสุขภาพของเด็กแตกต่างกัน เช่น สายตาสั้น สายตายาว สายตาเอียง ตาบอดสี ลิ้นไก่สั้น ริมฝีปากแห้ง เพดานโหว่ เจ็บไข่มดไข แพ้อากาศ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ทักษะการอ่านของเด็กแตกต่างกัน ครูควรเข้าใจและหาทางแก้ไข

1.2 ทางด้านสติปัญญา เด็กมองเห็นภาพความสัมพันธ์ของภาพและตัวอักษร การตีความแปลความและขยายความได้แตกต่างกัน ครูจะต้องใช้กิจกรรมที่แตกต่างกันเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเด็ก

1.3 ทางด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน ทางโรงเรียน และในชุมชนของเด็กแตกต่างกัน ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อจะหาวิธีจัดประสบการณ์ส่วนที่ขาดให้กับเด็กบางกลุ่ม และหากิจกรรมที่จะช่วยเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้สูงขึ้น

2. ตัวครู

2.1 บุคลิกภาพของครู ครูผู้สอนอาจจะต้องมีบุคลิกภาพในการพูดภาษาไทยถูกต้อง ชัดเจน และอ่านถูกต้องตามอักขรวิธี รวมทั้งควรแต่งกายให้ประณีตและสวยงาม

2.2 ความรู้ของครู ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของภาษาไทยให้ถูกต้องอย่างดี มี

ความรู้เรื่องหลักสูตรภาษาไทย รู้จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีความรู้ในกลวิธีสอน มีความเข้าใจความหมายของการอ่าน รู้ความต้องการและความสนใจของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการในการอ่านภาษาของเด็ก และสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย จะช่วยทำให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จ

2.3 ความสามารถของครู ครูต้องมีความสามารถในการอ่าน การร้อง การเล่น การคิดอย่างสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นผู้นำที่จะช่วยให้เด็กรัก ศรัทธา และเรียนรู้ได้ดี

2.4 ภาษาและสำเนียงการพูดของครู ครูจะต้องพูดให้สุภาพ อ่อนโยน และรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด

2.5 ความศรัทธาในการสอนและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู หน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับความเป็นครู หากครูมีสิ่งเหล่านี้ดีก็จะมีผลไปถึงเรื่องการสอนอ่านได้ด้วย

2.6 การปกครองของครู ครูจะต้องยุติธรรมใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยมาปกครองเด็กและมีความเป็นกันเองกับเด็ก

2.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมมีการเสริมแรง มีบรรยากาศสนุกสนานและเป็นธรรมชาติ รู้จักสร้างอารมณ์เป็นสุขและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของนักเรียน

3. วิธีการสอน

วิธีการสอนอ่านมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อบกพร่องแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในแต่ละวิธี เพื่อเลือกวิธีอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้เรียน นอกจากนี้ครูจะต้องเข้าใจวิธีบูรณาการวิธีสอนเพื่อทำให้วิธีสอนเกิดความสมบูรณ์ โดยนำวิธีที่ต่าง ๆ มาผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน ตัวอย่างวิธีสอนอ่านแบบต่างๆที่ครูควรนำมาผสมผสานกันและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมีดังนี้

3.1 วิธีสอนอ่านแบบแจกลูก วิธีสอนอ่านแบบนี้เริ่มใช้กันมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักรูปและเสียงของอักษรทุกตัว เพื่อให้รู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกพยัญชนะและสระ เช่น ก กา กิ กี้ กือ กุ กู ฯลฯ และ กา ขา คา งา จา ฉา ซา ฯลฯ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ที่แยกตามอักษรสูง กลาง ต่ำ เช่น ก่า ก้า ก๊า ก๋า , ข่า ข้ำ ข๋า และ ค้า ค่ำ ค้า เป็นต้น วิธีสอนอ่านแบบจากลูกนี้เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้เด็กเรียนทำใหม่ได้ง่าย อ่านออกเสียงได้ดี แต่บางครั้งทำให้นักเรียนไม่สนใจการอ่าน เพราะไม่เข้าใจความหมายของคำ และทำให้ขาดทักษะการอ่านเร็ว การสอนอ่านแบบแจกลูกจึงมุ่งให้เด็กออกเสียงได้เป็นส่วนใหญ่มากกว่าที่จะมุ่งหมายเพื่อเอาความหมาย การสอนโดยวิธีแจกลูกจะได้ผลดีมากก็ต่อเมื่อเด็กโตพอที่จะรู้เหตุผลได้ดีแล้ว เช่น ในตอนปลายปีของชั้น ป.1 เป็นต้น อย่างไรก็ตามวิธีการสอนอ่านแบบแจกลูกตลอดไปย่อมไม่ได้ผลดี เพราะจะทำให้เด็กสนใจแต่เสียงและการประสมอักษรจนลืมนึกถึงความหมายของคำ

3.2 วิธีสอนอ่านแบบสะกดคำ ในปัจจุบันใครก็ตามที่ไม่สามารถอ่านและเขียนได้นับว่าเป็นข้อเสียเปรียบอย่างมหาศาลทั้งในด้านธุรกิจและวงการสังคม เพราะโลกทุกวันนี้เป็นโลกของการอ่านและโลกของการเขียน ซึ่งในเรื่องทักษะการอ่านและทักษะการเขียนนั้นก็ย่อมจะต้องมีการสะกดคำ(spelling) รวมอยู่ด้วย จึงทำให้การอ่านและการสะกดคำมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการใช้ทักษะทางภาษามากพอสมควร นักวิจัยทางภาษาของประเทศสหรัฐอเมริกาบางท่านได้รายงานถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสะกดคำและความสามารถในการอ่านว่ามีอยู่ค่อนข้างสูงมากในระดับประถมศึกษา เป็นต้นว่าเด็กที่สะกดคำเก่งมักจะเป็เด็กที่อ่านเก่ง และเด็กที่อ่านไม่เก่งก็มักจะเป็เด็กที่สะกดคำไม่เก่งด้วยเสมอ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กที่สะกดคำไม่เก่งจะต้องอ่านไม่เก่งไปเสียทั้งหมด การเรียนรู้ในการอ่านกับการเรียนรู้ด้วยการสะกดคำจึงมีความสัมพันธ์กันมาก จากการศึกษาของนักวิจัยเหล่านั้นยังได้พบอีกว่า เด็กๆจะสะกดคำต่าง ๆ ที่เขาสามารถอ่านออกได้ถูกต้องและแม่นยำกว่าคำที่เขาอ่านไม่ออก อันที่จริงวิธีสอนอ่านแบบสะกดคำในภาษาไทยนี้ก็เป็

ส่วนหนึ่งของวิธีสอนอ่านแบบแจกลูกหรือการประสมคำนั่นเอง แต่ที่แยกออกมาเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจนขึ้น ตัวอย่างการสะกดคำ เช่น ก - ิน อ่านว่า กิน แ - ผ - ิน อ่านว่า แผน เป็นต้น ดังนั้นวิธีสอนอ่านแบบสะกดคำจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กด้วย

3.3 วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือ เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้ดี ทำให้นักเรียนอ่านได้เร็ว เพราะสามารถกวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ นอกจากนี้ยังช่วยให้นำความเข้าใจจากการอ่านไปใช้ด้วย การสอนอ่านแบบเป็นคำหรือเป็นประโยคให้กับเด็กเริ่มเรียนหรือชั้น ป.1 แล้วใช้วิธีสอนอ่านแบบแจกลูกในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมปนกันทั้งสองอย่างจะได้ประโยชน์มากที่สุด และจะช่วยให้การอ่านของเด็กชั้นประถมศึกษาตอนต้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ดี หากใช้วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำ เป็นประโยคแต่เพียงอย่างเดียวก็อาจทำให้เด็กอ่านออกเสียงได้ไม่ดีเท่าที่ควร

3.4 วิธีสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ แผนภูมิประสบการณ์มีหลายชนิด ซึ่งครูและนักเรียนสามารถช่วยกันสร้างขึ้นได้ แผนภูมิที่ดีจะเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนอ่าน การสอนอ่านโดยวิธีนี้จะทำให้นักเรียนอ่านคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำความคิดที่ได้จากแผนภูมิไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ดี นอกจากนี้ครูยังสามารถใช้แผนภูมิสอนอ่านควบคู่ไปกับวิธีสอนอ่านแบบอื่น ๆ ได้ทุกแบบและใช้ได้กับทุกกลุ่มประสบการณ์อีกด้วย อย่างไรก็ตาม การทำแผนภูมิประสบการณ์ก็เป็นภาระหนักสำหรับครูและนักเรียน อีกทั้งถ้าจะสอนโดยให้นักเรียนอ่านแผนภูมิบ่อยๆเป็นประจำ ก็อาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้เหมือนกัน

4. สื่อการสอน

เนื่องจากการเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาเป็นการเรียนภาษาศิลปะ ซึ่งเป็นทักษะทางภาษา ไม่มีเนื้อหา ดังนั้น บรรดาสื่ออุปกรณ์ต่างๆจึงมีความสำคัญมากสำหรับการสอนทักษะทางภาษา สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือ เอกสาร บทความ เรื่องราว เรื่องสั้น ภาพ บัตรคำ บัตรประโยค เป็นต้น วัสดุสิ่งของต่างๆเหล่านี้ นับว่าจำเป็นสำหรับการสอนอ่านอย่างยิ่ง

5. การประเมินผล

เนื่องจากทักษะทางภาษาไม่มีเนื้อหาดังกล่าว การทดสอบจึงเกิดความสับสนกันมาก เช่น ให้นักเรียนเรียนเรื่องมานิมานะ เวลาสอบก็ถามเนื้อเรื่องมานิมานะ ซึ่งเด็กอาจจำไม่ได้ ควรนำบทความอื่นที่นอกเหนือจากบทเรียนหรือแบบฝึกอ่านมาให้เด็กเรียนอ่านและถามข้อความเข้าใจจากเรื่องที่ให้อ่าน การวัดผลการอ่านจึงควรวัดตามวิธีที่สอนอ่าน เช่น สอนอ่านแบบหารายละเอียด เวลาทดสอบก็ให้หารายละเอียด เป็นต้น นอกจากนี้การวัดผลควรวัดเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาทักษะทางการอ่านของเด็ก

การสอนอ่านสำหรับนักเรียนเริ่มต้นอ่าน

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. กาญจนา นาคสกุล ได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนให้นักเรียนอ่านหนังสือให้ ออก มีขั้นตอน ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ และเสียงของพยัญชนะ
2. สอนให้นักเรียนรู้จักสระ เสียงสระ และนำไปประสมพยัญชนะกับสระทุกตัว ให้อ่านออกเสียงจนจำได้
3. นำคำที่นักเรียนประสมพยัญชนะกับสระ และอ่านออกเสียงได้ ประสมด้วยวรรณยุกต์ และอ่านออกเสียงให้ชัดเจน
4. สอนให้นักเรียนรู้จักตัวสะกด และประสมคำที่มีตัวสะกด พร้อมออกเสียงให้ชัดเจนถูกต้องทุกตัว

ทั้งคำเป็นและคำตาย

5. ในระหว่างที่สอนให้อ่านกระประสมอักษรแต่ละชั้น ก็จะมีคำและเรื่องนิทานหรือเรื่องเล่าที่ใช้คำเหล่านั้น เป็นการทบทวนความรู้การประสมอักษรในแต่ละชั้น การอ่านทบทวนและการออกเสียงดังทำให้เด็กได้รับความรู้ผ่านทั้งทางสายตา และการฟังเสียงในระหว่างการเรียนการประสมอักษรนั้น นักเรียนต้องคัดลายมือและฝึกเขียนไทยไปด้วย ซึ่งทำให้เด็กจดจำการประสมอักษรได้แม่นยำ เมื่อพบคำใดแม้จะเป็นคำใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนก็จะอ่านได้ถูกต้อง ชัดเจน

9 ขั้นตอน สอนอ่านออก เขียนได้ สอนจากง่ายไปหายาก

1. รู้จัก รักอักษรไทย (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์)
2. อ่านเขียน คำง่าย ๆ ไม่มีตัวสะกด
3. อ่านเขียน จำจดตัวสะกด 8 มาตรา
4. อ่านเขียน คำที่สระพาเปลี่ยนรูป ลดรูปได้
5. อ่านเขียน คำใหม่ ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา
6. อ่านเขียน ต่อมาไปถึงคำอักษรควบ อักษรนำ
7. อ่านเขียน ซ้ำ ๆ คำที่มีตัวการันต์
8. อ่านเขียน คำมี ร หัน ได้หลากหลาย (รร)
9. อ่านเขียน ขั้นสุดท้ายคำที่มีช้อยกเว้น

เทคนิค วิธีการสอนอ่าน

1. **วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1** เป็นการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถฟังเรื่องราวง่าย ๆ ซึ่งเป็นภาษาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันได้อย่างเข้าใจ สามารถจำสัญลักษณ์ ของคำและเข้าใจความหมายของคำในประโยคต่างๆ ตามความคิดเห็นของตนเองได้ ซึ่งมีขั้นตอนการสอนอยู่ 5 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537)

- 1) ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง
- 2) นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ
- 3) ครูและนักเรียนเขียนเรื่องร่วมกัน
- 4) นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่
- 5) นักเรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษา

2. **วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2** เป็นการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เมื่อนักเรียนได้ประสบการณ์ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในรูปแบบที่ 1 แล้วในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 นักเรียนจะเริ่มฝึกอ่านและเขียนเรื่องที่มีลักษณะการเขียนที่หลากหลายพร้อมทั้งใช้ความสามารถในการคิดแต่งความด้วยตนเองมากขึ้น โดยอาศัยโดยอาศัยการเลียนแบบหรืออิงแบบจากบทเรียน เช่น หนังสือ โคลงกลอน บทความ จดหมาย เอกสารต่างๆ หรือจากกิจกรรมที่ผู้สอนเสนอแนะในชั้นในรูปแบบที่ 2 นี้ มีการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ 5 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537)

ขั้นที่ 1 นักเรียนอ่านเรื่องร่วมกัน และอภิปรายหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านร่วมกันกับครู
ทำแผนภูมิความคิดสรุปความ

ขั้นที่ 2 ครูโยงเรื่องที่อ่านเข้าสู่เรื่องของนักเรียน และอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกัน กับครูในกลุ่มของนักเรียนเองในกลุ่มย่อย หรือตามลำพัง

ขั้นที่ 4 อภิปราย สนทนา และวิเคราะห์ การใช้ภาษาเพื่อทบทวนและฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

3. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 เป็นการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เน้นความหลากหลาย ของการอ่านการใช้ภาษาต่างๆ ตามความสนใจ และเน้นความหลากหลายของการประมวล ผลประสบการณ์ต่างๆ ฝึกไปให้นักเรียนรู้จัก ค้นคว้าหาข้อมูล จากแหล่งสื่อด้วยตนเองเริ่มให้นักเรียน รู้จักวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน มีการคิดรูปแบบการเขียนร่วมกันก่อนที่จะแยกเขียนอย่างอิสระ โดยมีครูเป็นผู้คอย แนะนำ ซึ่งการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในรูปแบบนี้มีอยู่ 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537)

ขั้นที่ 1 ปรุมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ ความหมายของเรื่องที่อ่านโดยการเดา สรุปลำดับความ

ขั้นที่ 2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือวางแผนการเขียน

ขั้นที่ 3 บันทึกย่อ สารของเรื่อง ตามเป้าหมายการเรียนการเขียน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในชั้นร่าง

ขั้นที่ 5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน

ขั้นที่ 6 เขียนเรื่อง ในขั้นสุดท้ายและทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 2)

4. เทคนิคการอ่านแบบ 3S

3 S ย่อมาจาก Scan Search Save

Scan ได้แก่การอ่านเนื้อหาอย่างหยาบ ๆ และรวดเร็ว เพื่อจับใจความว่าหนังสือนี้ประกอบด้วยบท ไตบ้าง มีบทหน้า การเรียงลำดับหัวข้อเป็นเช่นใด มีแผนภูมิ รูปภาพประกอบมากน้อยเพียงใด

Search

- หาบทที่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการ
- หาคำตอบ เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
- ทำเครื่องหมาย (ใช้ดินสอเขียนเบา ๆ)
- ศึกษาเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าที่ตรงกับจุดประสงค์

Save

- เก็บข้อมูล เนื้อหา ของโครงสร้างของแต่ละบท
- จดเนื้อหาที่สำคัญ

5. กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอส (SQP2RS strategy) ของ Echevarria, Vogt & Short (2010)

ศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอสนี้ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1: สสำรวจเนื้อเรื่อง (survey) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนสำรวจเนื้อเรื่องแบบผ่านๆ สังเกต ชื่อเรื่อง คำสำคัญ คำที่มีการเน้น หรือรูปภาพประกอบที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 2: ตั้งคำถาม (question) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนและครูร่วมกันตั้งคำถามให้ครอบคลุม เรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3: คาดคะเนคำตอบ (predict) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนคาดคะเนคำตอบของคำถามทุก ข้อที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4: อ่านเนื้อเรื่อง (read) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด เพื่อหาเหตุการณ์ในเรื่องมาตอบคำถามทุกข้อที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 5: ตอบสนอง (respond) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนตอบคำถามทุกข้อที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 2 โดยนำความรู้ความเข้าใจ จากการอ่านเนื้อเรื่องในขั้นที่ 4 มาตอบคำถาม นักเรียนทุกคนช่วยกันพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และช่วยกันตั้งคำถามใหม่ให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่อ่านมากขึ้น แล้วช่วยกันตอบคำถามนั้น

ขั้นที่ 6 : สรุป (summarize) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนสรุปความเข้าใจเนื้อเรื่องด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย แล้วเขียนบันทึกการเรียนรู้

6. เทคนิค เอส คิว โฟร์ อาร์

S ย่อมาจาก Survey หมายถึง การสำรวจ

Q ย่อมาจาก Question หมายถึง การตั้งคำถาม

4R ย่อมาจาก Read - การอ่าน Recite - การท่องจำ Record - การจดบันทึก และ Review - การทบทวน

เอส คิว โฟร์ อาร์ จะมีขั้นตอนในการอ่านดังนี้

1. S-Survey ขั้นสำรวจ ในขั้นนี้ให้ผู้อ่านใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการกวาดสายตาเพื่อดูข้อมูลกว้าง ๆ ของตำราและเป็นการทำความเข้าใจว่า เรื่องที่อ่านนั้นมีวิธีการเขียนอย่างไร โดยการสำรวจข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ในหนังสือดังต่อไปนี้ หน้าชื่อเรื่อง หน้าลิขสิทธิ์ สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ เช่นภาคผนวก บรรณานุกรม ดัชนี คำอธิบายต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ กราฟ ตาราง หลังจากนั้นจึงสำรวจข้อมูลในแต่ละบท ซึ่งควรจะมีการสำรวจข้อมูลในแต่ละบทที่ได้รับมอบหมายก่อนที่จะลงมืออ่าน ในการสำรวจควรจะตีกรอบเนื้อหาที่ต้องอ่าน และดูว่าแต่ละหัวเรื่องผู้เขียนมีวิธีการเขียนอย่างไร ผู้เขียนมีเป้าหมายในการเขียน และมีแนวคิดอย่างไร การสำรวจแต่ละบทช่วยให้เรามีข้อมูลเพียงพอ สำหรับการบันทึกย่อก่อนการเรียน ดังนั้นเราจึงควรสำรวจข้อมูลต่อไปนี้ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ของแต่ละบท บทสรุปของแต่ละบท หัวเรื่องหลัก และหัวเรื่องย่อย ภาพต่าง ๆ คำที่พิมพ์เอียงหรือคำที่ขีดเส้นใต้ ต่อจากนั้นควรจะสำรวจตัวอย่าง เนื่องจากผู้เขียนและสำนักพิมพ์จะคำนึงว่า ตัวอย่างในตำราจะมีประสิทธิภาพและมีความจำเป็นต่อคำอธิบายมาก ที่เราต้องสำรวจตัวอย่างก็เพราะว่า ตัวอย่างสามารถใช้แทนคำบรรยายได้นับพันคำและยังสามารถสื่อสารข้อมูลได้มากมาย และรวดเร็วกว่าเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร

2. Q-Question การตั้งคำถาม ในขั้นตอนนี้ผู้อ่านต้องตั้งคำถามก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังการอ่าน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจเนื้อหาคร่าวๆ ในขั้นตอนการสำรวจ ดังนั้นในขณะที่เราสำรวจเนื้อหา จึงควรตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อความที่จะอ่าน และพยายามหาคำตอบ โดยเปลี่ยนชื่อเรื่องและหัวข้อย่อย ๆ มาเป็นคำถาม คำถามเหล่านี้จะช่วยให้เราเข้าใจเหตุผลที่แท้จริงของการอ่านและจะช่วยให้เรามีสมาธิ ในขณะที่อ่านเนื่องจากเรามีเป้าหมายในการอ่านว่าเราต้องการอ่านเพื่อหาคำตอบใดบ้าง ในขณะที่อ่าน ให้จินตนาการว่าผู้เขียนกำลังพูดอยู่กับเราโดยตรง เราจึงควรมีการตั้งคำถามเพื่อถามผู้เขียนและไม่ควรเชื่อหรือยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนพูดทุกอย่างโดยทันที แต่ผู้อ่านควรจะใช้การคิดวิเคราะห์โดยการตั้งคำถามด้วยคำถามปกติ เช่น อะไร เมื่อไร และ อย่างไร

3. R-Read การอ่าน เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหลักของสิ่งที่อ่านและการจัดระบบข้อมูล ในขั้นนี้ ผู้อ่านต้องเป็นผู้อ่านในเชิงรุกคือ มีคำถามอยู่ในใจในขณะที่อ่านและพยายามที่จะตอบคำถามและจัดการกับข้อมูลเหล่านั้น คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ให้รายละเอียดของเรื่อง ดังนั้นเราจึงต้องอ่านเนื้อ

เรื่องทั้งหมดในแต่ละบท รวมทั้งรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ ฯลฯ จุดบันทึกคำ หรือกลุ่มคำที่เป็น ข้อความที่ผู้เขียนเน้น เช่น คำที่ผู้เขียนขีดเส้นใต้ ตัวอักษรที่พิมพ์เข้ม พิมพ์เอียง ฯลฯ ผู้อ่านควรจะอ่านข้อความอย่างต่อเนื่อง แต่ควรจะหยุดในแต่ละส่วนของเนื้อหา เพื่อดูว่าเราสามารถตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนแรกหรือไม่ สิ่งสำคัญ 3 อย่าง ที่เราต้องทำในขั้นตอนการอ่าน คือ

- หาใจความสำคัญของแต่ละบทหรือแต่ละตอน
- มีสมาธิกับสิ่งที่กำลังอ่าน ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับหัวเรื่องและหัวข้อย่อย ๆ เพราะหัวเรื่องและหัวข้อย่อยจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง
- ศึกษาตัวอย่าง เพราะตัวอย่างถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านจำประเด็นสำคัญในแต่ละเรื่องได้

4. R-Recite การท่องจำในขั้นตอนนี้เป็นการสรุปเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอาจจะท่องจำใจความสำคัญของเนื้อหา เมื่ออ่านจบในแต่ละหน้า ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องเพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลที่ถูกต้องจากสิ่งที่อ่าน ทำเช่นนี้ในทุก ๆ บท ขั้นตอนนี้จะช่วยบ่งบอกให้เราทราบว่าเราเข้าใจเนื้อเรื่องมากแค่ไหน เราจำเป็นต้องทบทวนโดยการตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น ถ้าไม่สามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้ก็แสดงว่าเรายังไม่เข้าใจ เราต้องกลับไปอ่านเพื่อหาคำตอบนั้นอีกครั้ง

5. R-Record การจดบันทึก การทำเครื่องหมายเพื่อเน้นความสำคัญขณะที่อ่าน ถือเป็น การเพิ่มความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้มากขึ้น และยังเป็นการช่วยในการทบทวนข้อมูลต่อไปในอนาคต ดังนั้นผู้อ่านจึงควรมีทักษะในการเลือกข้อมูลที่สำคัญ เช่น ทำเครื่องหมายในตำแหน่งที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง เมื่อเราจำเป็นต้องทบทวนสิ่งที่อ่านเพื่อการสอบ เราจะพบว่าการทำเครื่องหมายและการเน้นข้อความสำคัญจะช่วยให้เราสามารถรวบรวมประเด็นสำคัญ ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเรื่องนี้ทั้งหมดทุกย่อหน้าและทุกบท ดังนั้นในขั้นตอนนี้เราจึงควรจดบันทึกประเด็นสำคัญของแต่ละบทไว้ในสมุดจดบันทึกย่อ ทำอย่างนี้ทุก ๆ บทเรียนก่อนเข้าเรียนเป็นการเตรียมตัวเราให้มีส่วนร่วมกับการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถจดจำในสิ่งที่บันทึกได้และทำให้เกิดมุมมองในสิ่งที่อ่านมากขึ้น สิ่งสำคัญที่เราต้องทำในขั้นตอนการจดบันทึกมีดังนี้

- ขีดเส้นใต้คำ และประโยคซึ่งช่วยในการจดจำ
- ดึงคำสำคัญเหล่านั้นมาจดบันทึกย่อ
- สรุปข้อมูลด้วยภาษาตนเอง
- พัฒนาการะบวนการอ่านของตนเอง ในฐานะนักอ่าน เราควรหาวิธีการที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เช่น ขีดเส้นใต้สองเส้นสำหรับประโยคที่เป็นใจความหลัก และขีดเส้นใต้เพียงเส้นเดียวสำหรับประโยคย่อย หรือใช้วิธีการวงกลมรอบคำสำคัญ
- ควรรู้จักขีดเส้นใต้เฉพาะคำที่ให้ข้อมูลชัดเจน และสำคัญ
- การสรุปความต้องใช้คำพูดหรือข้อความที่เป็นภาษาของเราเอง เพื่อประโยชน์ต่อการอ่านการทบทวนบทเรียน

6. R-Review การทบทวน การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความคงทนในการจำ ผู้อ่านจึงควรใช้เวลา 2-3 นาที ทบทวนเนื้อหาเก่าก่อนที่จะอ่านบทต่อไปทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงในของเนื้อหาตำรา นั้น

การสอนการอ่านอย่างเป็นกระบวนการ

ยุทธศาสตร์ การสอนอ่านอย่างเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ยุทธศาสตร์หนึ่ง คือ ยุทธศาสตร์ “PAR” ซึ่งตัวอักษรแต่ละตัวย่อมาจากกระบวนการเรียนการสอนการอ่านในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย

P คือ preparation หรือขั้นเตรียมการ

A คือ assistance หรือขั้นให้ความช่วยเหลือ และ

R คือ reflection หรือขั้นสะท้อนความคิด

ยุทธศาสตร์การสอนอ่านนี้เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ หรือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความหมายจากสิ่งที่อ่านด้วยกระบวนการตีความและวิเคราะห์ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีแนวทางปฏิบัติสรุปได้ดังนี้ (Richardson, Morgan และ Fleener, 2009: 16-17) ได้นำมากำหนดเป็นเป้าหมาย

1. ขั้นเตรียมการ (P : preparation) การเตรียมการคือการเตรียมโครงสร้างปัญญาของผู้เรียนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมรับข้อมูลใหม่จากการอ่านซึ่งทำได้ด้วยการศึกษาความรู้และประสบการณ์เดิม (background knowledge) ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านว่ามีมากน้อยเพียงใด และหากยังไม่มีความรู้ในเรื่องที่จะอ่านเลย จำเป็นจะต้องมีความรู้หรือการให้ข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติมก่อนหรือไม่เป็นต้น กิจกรรมในขั้นเตรียมการซึ่งเกิดขึ้นก่อนการอ่าน ก็คือ การศึกษาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียนด้วยการสนทนากับพวกเขา และการพยายามเชื่อมโยงหรือปูพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นสำหรับการอ่าน ตัวอย่างเช่น หากครูจะให้ให้นักเรียนอ่านบทวิจารณ์วรรณกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เรียนทราบเนื้อหาอันเป็นภาพรวมของวรรณกรรมนั้นก่อน โดยอาจใช้การบรรยาย การให้ผู้เรียนอาสาสมัครออกมาอ่านเรื่องย่อ การใช้คำถามนำการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องย่อ เป็นต้น กิจกรรมการเตรียมการดังกล่าว มีพื้นฐานมาจากแนวคิดการใช้โครงสร้างนำ (advance organizer) ของ Ausubel (1963) ที่เสนอไว้สรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่มีความหมายจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ (new material) กับโครงสร้างปัญญาหรือความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม (existing cognitive structure) ได้สำเร็จ

2. ขั้นให้ความช่วยเหลือ (A : assistance) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในตัวบท (text) ที่อ่าน ดังนั้นคุณภาพของการอ่านจะเกิดขึ้นหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมในขั้นตอนนี้ เป้าหมายสำคัญของขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือในการอ่าน ก็คือการแก้ไขปัญหการอ่านต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านของผู้เรียนปัญหาดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาเรื่องความเข้าใจความหมาย (semantic comprehension) ของคำศัพท์ ประโยค หรือข้อความ ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้สอนมักจะพบปัญหาว่าผู้เรียนไม่ทราบความหมายของคำศัพท์หรือข้อความ จึงส่งผลให้ไม่สามารถที่จะแปลความหรือตีความตัวบทได้ถูกต้อง กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือขณะอ่าน เช่น การใช้เทคนิคการคิดออกเสียง (think aloud) ของครู การใช้คำถามเพื่อให้เกิดการสนทนา การอภิปรายแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อขยายประเด็นเกี่ยวกับคำศัพท์หรือข้อความที่ไม่คุ้นเคยขณะที่อ่าน การให้ผู้เรียนเขียนหรือพูด เพื่อทำนายเหตุการณ์ สรุปย่อ หรือสร้างความเข้าใจตัวบทด้วยการวาดเป็นแผนผัง แผนภาพ หรือรูปภาพ เพื่อแสดงการวิเคราะห์หรือสรุปเนื้อหา เป็นต้น กล่าวให้เข้าใจชัดเจนขึ้นคือ ครูต้องจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนอง (react/ response) กับตัวบทให้มากที่สุด

3. ขั้นสะท้อนความคิด (R : reflection) การให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดหลังการอ่าน ต่างจากการทบทวนเนื้อหาของเรื่องที่จะอ่าน เพราะมีจุดประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงและผนวกความคิดหรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านกับชีวิตของผู้เรียน กิจกรรมของการสะท้อนความคิดจึงไม่ใช่การให้ผู้เรียนเพียงแต่ตอบคำถามท้าย

บพว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เท่านั้น แต่เป็นการให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดและมุมมองที่เกิดจากการคิดไตร่ตรอง (reflective thinking) เกี่ยวกับประเด็นคำถามต่อไปนี้ เช่น

- 1) ข้อคิดหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอ่านครั้งนี้คืออะไร
- 2) สิ่งที่อ่านมีประเด็นใดที่สอดคล้อง/ไม่สอดคล้องกับตนเอง หรือเห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยอย่างไร
- 3) สิ่งที่อ่านนั้นมีคุณค่าพอที่จะทำให้ต้องอ่านทบทวนซ้ำหรือบอกเล่าให้ผู้อื่นทราบถึงคุณค่าหรือไม่อย่างไร
- 4) สิ่งที่อ่านให้ประเด็นความคิดที่เกิดประโยชน์หรือโทษในการนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไรบ้าง

การตอบคำถามข้างต้นสามารถดำเนินการในรูปของกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การเขียน การวาด การแต่งการขับร้อง การเล่า การอภิปราย การสนทนาภายในกลุ่ม การจัดแสดงบทบาทสมมติ หรือการแสดงละคร เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมการสะท้อนความคิดจากการอ่านโดยอิสระ เพื่อให้สามารถสะท้อนความคิดจากการอ่านได้อย่างเต็มที่ผลจากการสะท้อนความคิดก็คือการ “**ตกผลึกแห่งปัญญา**” หรือความเข้าใจที่คงทนและฝังแน่นอยู่ในโครงสร้างความรู้ของผู้เรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสอนอ่านอย่างเป็นทางการกระบวนการเกิดจากการวิเคราะห์กระบวนการอ่านของผู้เรียนออกเป็นขั้นตอนที่เป็นลำดับชัดเจน และดำเนินการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธิปัญญานิยมมาประยุกต์เพื่อปรับโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับข้อมูล จากการอ่านในทุกๆ ขั้นตอน ทั้งนี้ ในการออกแบบการสอนการอ่าน ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคำถามต่อไปนี้ อยู่เสมอว่า **ก่อนอ่าน** นักเรียนมีความรู้เดิมอย่างไร และจะจัดกิจกรรมอย่างไรเพื่อปูพื้นฐานสำหรับการอ่าน **ขณะอ่าน** ผู้เรียนประสบปัญหาอะไร และจะช่วยให้พวกเขาจัดการข้อมูลขณะที่ย่านในลักษณะใดได้บ้างและ **หลังอ่าน** จะใช้กิจกรรมใดเพื่อขยายความคิดหรือให้ผู้เรียนสะท้อนมุมมองของตนเองที่มีต่อการอ่านครั้งนั้นๆ หากครูสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านได้ครบถ้วนและเป็นไปตามกระบวนการดังที่กล่าวมา ก็ย่อมมั่นใจได้ว่าเป็นการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพและผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้อย่างลุ่มลึกขึ้น

กิจกรรมเสนอแนะในการสอนอ่าน

1 กิจกรรมสร้างความพร้อม

- 1.1 เล่นโดมิโนภาพ
- 1.2 เล่นโดมิโนตัวอักษร
- 1.3 เล่นจับคู่ภาพกับตัวอักษร
- 1.4 เล่นเปรียบเทียบภาพ เปรียบเทียบตัวอักษรที่เหมือนกันและแตกต่างกัน
- 1.5 เล่นหาตัวอักษรจากภาพ
- 1.6 เล่นออกเสียงเหมือนแบบ

2 กิจกรรมอ่านคำ

- 2.1 อ่านบัตรคำ
- 2.2 อ่านบัตรคำประกอบภาพ
- 2.3 อ่านคำต่อเป็นประโยค
- 2.4 อ่านเรียงคำเป็นประโยค
- 2.5 ตกปลาบัตรคำ โดยเขียนคำอ่านที่ตัวปลา

- 2.6 สะกดตัวอักษรจากคำที่กำหนดให้
- 2.7 อ่านคำพ้องเสียง
- 2.8 อ่านคำพร้อมรูป
- 2.9 อ่านคำคล้องจอง
- 2.10 อ่านคำตามเสียงวรรณยุกต์
- 2.11 อ่านคำจากตารางอักษร
- 2.12 อ่านคำจากตารางคำ
- 2.13 อ่านคำบรรยายภาพ
- 2.14 อ่านแจกลูกผสมอักษรจากกล่อง

3 กิจกรรมการอ่านประโยค

- 3.1 อ่านประโยคจากภาพ
- 3.2 อ่านประโยคจากแผนภูมิ
- 3.3 อ่านประโยคจากหนังสือนิทานหรือนิยาย
- 3.4 อ่านประโยคสำนวนไทย คำขวัญ คำพังเพย คำสุภาพ
- 3.5 อ่านปริศนาคำทาย

4. กิจกรรมการอ่านเรื่อง

- 4.1 อ่านนิทาน
- 4.2 อ่านการ์ตูน
- 4.3 อ่านสารคดี
- 4.4 อ่านคู่มือทำสิ่งของ
- 4.5 อ่านบทความ
- 4.6 อ่านเรื่องสั้น
- 4.7 อ่านวรรณคดี

เกมประกอบการส่งเสริมการอ่าน

ผศ. ดร. ยุพิน เตชะมณี ได้เขียนเกมเหล่านี้ขึ้น โดยดัดแปลงมาจากหนังสือเกมประกอบการอ่านของ Seymour Metzner ซึ่งมีเกมดังนี้

1. หาคำตรงกันข้าม

วัตถุประสงค์ : ฝึกหาคำที่มีความหมายตรงกันข้าม และรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น

อุปกรณ์ : หนังสือ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่ง

- 2. เมื่อนักเรียนอ่านถึงตอนที่มีคำตรงกันข้าม ให้นักเรียนอ่านประโยคนั้นซ้ำแล้วเปลี่ยนเอาคำที่มีความหมาย ตรงกันข้ามใส่แทน

ตัวอย่าง : ขโมยเงินย่องเบาๆ เปลี่ยนเป็น ขโมยเงินย่องหนักๆ

- 3. นักเรียนที่อ่านประโยคที่มีคำตรงกันข้ามได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

2. ฟัง จำ และค้นหา

วัตถุประสงค์ : หัดจำสิ่งที่ได้ยิน และสังเกตความแตกต่าง

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ และหนังสือ

วิธีเล่น : 1. นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน (อ่านประมาณหนึ่งหน้า)

2. แล้วให้นักเรียนปิดหนังสือ

3. ครูอ่านประโยคใดประโยคหนึ่งให้เด็กฟังโดยเปลี่ยนคำบางคำในประโยคนั้น

ตัวอย่าง : ตอนกลางวันอากาศร้อน ครูอ่านว่า ตอนกลางคืนอากาศร้อน

4. ให้นักเรียนอ่านตามครู 2-3 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนจำได้

5. ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือหาประโยคที่ครูอ่านคือ “ตอนกลางวันอากาศร้อน”

6. แล้วให้นักเรียนเขียนคำที่ครูเปลี่ยน “ตอนกลางคืน” ลงในกระดาษ

7. ครูอ่านประโยคอื่นๆ อีก 4-5 ประโยค

8. นักเรียนเปิดหนังสือหาประโยคที่ครูอ่านอีก

9. นักเรียนที่เขียนคำที่ครูเปลี่ยนได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

3. แข่งสะกดคำ

วัตถุประสงค์ : ฝึกสะกดคำ

อุปกรณ์ : หนังสือ

วิธีเล่น : 1. เลือกนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการสะกดคำ

2. หลังจากอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่งพร้อมๆ กันแล้วให้นักเรียน 5-6 คน ถามผู้เชี่ยวชาญว่าคำนั้นคำนี้ที่อ่านแล้วสะกดอย่างไร

3. ถ้าผู้เชี่ยวชาญสะกดคำถูกต้องจะได้คะแนนค่าละ 1 คะแนน ถ้าสะกดผิดผู้เชี่ยวชาญต้องออกแล้วเลือกนักเรียนคนใหม่ขึ้นมาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผลัดเปลี่ยนประมาณ ๔-๕ คน

4. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้คะแนนที่สุดเป็นผู้ชนะ

4. เต็มคำ

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักคำมากขึ้น

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ กระดานดำ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่ง (หนังสือเหมือนกัน)

2. ครูเลือกคำประมาณ ๘-๑๐ คำจากหน้าที่นักเรียนอ่านแล้วเขียนพยัญชนะตัวต้นของคำเหล่านั้นลงบนกระดาน

ตัวอย่าง : ป - ส- ร- ต- ค-

3. ครูให้นักเรียนหาคำจากหน้าที่อ่านที่มีพยัญชนะต้นดังตัวอย่างข้างบน แล้วเขียนคำที่หาได้ในกระดาษ

ตัวอย่าง : ประพฤติ เสมอ โรงเรียน ตรง ความ

4. นักเรียนที่หาคำได้ทั้งหมด และเขียนเสร็จเป็นคนแรกเป็นผู้ชนะ

5. หาสระ

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักสระรูปต่างๆ

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่ง (หนังสือเหมือนกัน)

2. แล้วให้เลือกสรรรูปต่างๆ ของคำในหน้าที่อ่าน

ตัวอย่าง : (ประหยัด) โ - ะ (โต๊ะ) เ - าะ (เบา) เ - าะ (เปราะ)

3. นักเรียนที่หาสระได้มากและถูกต้องที่สุดเป็นผู้ชนะ

6. แข่งเล่าเรื่อง

วัตถุประสงค์ : ให้นักเรียนตั้งใจ ร่วมทำงานเป็นกลุ่มและอ่านเก็บความและฝึกเล่าเรื่อง

อุปกรณ์ : หนังสือ

วิธีเล่น : 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละไม่เกิน 4 คน

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปเลือกหนังสืออ่านเพื่อจะใช้นำมาเล่าให้เพื่อนๆ และครูฟัง

3. เมื่อเลือกเรื่องได้แล้วให้นักเรียนกลับมาอ่านร่วมกับกลุ่มของตน

4. หลังจากอ่านจบแล้วให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเล่าเรื่องที่ตน อ่านให้กลุ่มฟัง

5. สมาชิกกลุ่มเลือกเอาเรื่องใดเรื่องหนึ่งใน 4 เรื่อง สำหรับนำไปเล่าให้นักเรียนทั้งหมดและครูฟัง เพื่อแข่งขันว่ากลุ่มใดจะเล่าเรื่องได้ดีที่สุด

6. สมาชิกกลุ่มเลือกผู้แทนออกไปเล่าเรื่องที่เลือกแล้ว

7. ครูต้องวางแผนการให้คะแนน เช่น เนื้อเรื่อง คดีสอนใจ เล่าชัดเจน ลำดับเรื่องดี ไม่สับสน ฯลฯ

8. นักเรียนที่เล่าดีที่สุด เป็นผู้ชนะ

7. หาคำที่มีพยัญชนะตัวสุดท้ายเหมือนกัน

วัตถุประสงค์ : ฝึกหาคำ และรู้จักคำมากขึ้น

อุปกรณ์ : หนังสือ ดินสอ กระดาษ

วิธีการเล่น : ให้นักเรียนทำตารางตามรูปข้างล่างนี้

สร้าง				
นิล				
วิมาน				
อ้อย				
มาก				

แล้วเลือกอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่ง หลังจากนั้นให้เลือกคำจากหน้าที่อ่านซึ่งมีพยัญชนะ ตัวสุดท้ายเหมือนกับคำที่ให้ในตาราง คือ ง ล น ย และ ก นักเรียนที่หาคำได้ครบทุกช่องของตาราง และเขียนลงในตารางได้ถูกต้องเป็นผู้ชนะ

8. แข่งย่อเรื่อง

วัตถุประสงค์ : ฝึกอ่านเก็บใจความ

อุปกรณ์ : หนังสือ ดินสอ กระดาษ

วิธีเล่น : 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ ไม่เกิน 3 คน

2. ให้นักเรียนเลือกหนังสืออ่าน เมื่อเลือกได้แล้วให้กลับมาอ่านร่วมกลุ่มของตน
3. เมื่ออ่านจบแล้วให้ผลัดกันเล่าเรื่องที่อ่านให้กลุ่มของตนฟัง
4. เมื่อเล่าจบแล้วให้สมาชิกในกลุ่มเลือกเอาเรื่องที่เห็นว่าดีหรือน่าสนใจเพื่อทำย่อเรื่อง
5. สมาชิกกลุ่มช่วยกันย่อเรื่องแล้วเขียนเรื่องย่อ ให้นักเรียนทั้งหมดและครูฟัง
6. กลุ่มที่ทำย่อเรื่องได้ดีที่สุดเป็นผู้ชนะ

9. หาคำ

วัตถุประสงค์ : ให้นักเรียนรู้จักคำเพิ่มขึ้น รู้จักพยัญชนะและฝึกการสะกดคำ

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ กระดานดำ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือประมาณ 2-3 หน้า

2. ครูเขียนพยัญชนะตัวต้น และ ตัวสุดท้ายของคำในหนังสือเล่มใดก็ได้บนกระดาน

ตัวอย่าง : ป.....บ, น.....น, น.....ง

3. ให้นักเรียนหาคำใน 2-3 หน้า ที่อ่านที่มีพยัญชนะตัวต้น และตัวสุดท้าย เหมือนที่ครูเขียนบนกระดาน
4. นักเรียนเขียนคำที่หาได้ในกระดาษส่งให้ครู
5. นักเรียนที่หาคำได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

10. คำที่มีพยัญชนะและเสียงเหมือนกัน

วัตถุประสงค์ : ให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ และสระ

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ กระดานดำ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือหน้าใดหน้าหนึ่ง

2. แล้วเลือกคำ 3-4 คำจากหน้า ที่อ่านซึ่งมีพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่ง และสระเหมือนกัน

ตัวอย่าง : กิน บิน นรินทร์ นิล

3. นักเรียนที่เขียนได้ก่อนจะได้ไปเขียนบนกระดานดำ
4. นักเรียนที่เขียนได้ถูกต้องเป็นคนแรกเป็นผู้ชนะ

11. คั่นหา

วัตถุประสงค์ : ให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ กระดานดำ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือประมาณ 2 หน้า

2. ครูเขียนพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่งบนกระดาน

3. นักเรียนหาคำจากหน้า ที่อ่านซึ่งมีพยัญชนะเหมือนที่ครูเขียนบนกระดาน

ตัวอย่าง : ครูเขียนพยัญชนะ พ

นักเรียนหาคำ พืช เจ้าพระยา เพลง พิถี พิถาย ฯลฯ

4. ครูให้คะแนนคำละ ๑ คะแนน
5. ครูเขียนพยัญชนะตัวอื่นบนกระดาษและให้นักเรียนหาคำจากหน้า ที่อ่าน ทำซ้ำๆ กัน เช่นนี้ประมาณ 4-5 ครั้ง
6. นักเรียนหาคำได้มากและได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

12. หาพยัญชนะ

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักพยัญชนะ และการสะกดคำ

อุปกรณ์ : ดินสอ หนังสือ กระดาษตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาด 2 นิ้ว ประมาณ 6-7 ชิ้น

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือมาหน้าใดหน้าหนึ่ง

2. นักเรียนเลือกคำใดคำหนึ่งจากหน้าที่ย่านประมาณ 6-7 คำ แล้วเขียนลงในกระดาษสี่เหลี่ยมชิ้นละ ๑ คำ
3. ครูพูดพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่งขึ้นมา
4. นักเรียนที่มีคำประกอบพยัญชนะเหมือนที่ครูพูดให้ส่งกระดาษคำให้เพื่อนทางซ้ายมือเพื่อส่งต่อให้ครู
5. ครูพูดพยัญชนะตัวอื่นๆ อีก 6-7 ตัว
6. นักเรียนที่มีคำซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะเหมือนที่ครูพูดส่งกระดาษคำให้ครู
7. นักเรียนที่มีคำมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

13. วัสดุทรงต่างๆ

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักเสียง และพยัญชนะ

อุปกรณ์ : วัสดุทรงต่างๆ หนังสือ

วิธีเล่น : 1. ครูเอารูปวัสดุทรงใดก็ได้ให้นักเรียนดู

2. นักเรียนเขียนในกระดาษว่าเป็นรูปทรงใด เช่น สามเหลี่ยม กลม หรือสี่เหลี่ยม
3. นักเรียนหาคำจากหนังสือที่อ่านซึ่งเป็นคำที่ประกอบด้วยพยัญชนะ ๒ ตัวเหมือนกับคำที่เป็นรูปวัสดุ

ตัวอย่าง : ครูให้ดูรูป นักเรียนเขียนคำว่า “สามเหลี่ยม” แล้วนักเรียนหาคำจากหนังสือที่อ่านเช่น “ลูกม้า” ซึ่งมีตัว ล และ ม

4. นักเรียนหาคำจากหนังสือให้มากที่สุดแล้วเขียนในกระดาษ
5. นักเรียนที่หาได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

14. โข่งคำ

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักพยัญชนะ และคำศัพท์เพิ่ม

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือเล่มใดก็ได้

2. นักเรียนลอกคำหนึ่งคำจากหนังสือ
3. แล้วให้เขียนคำที่ต้องมีพยัญชนะอย่างน้อยหนึ่งตัวเหมือนกับพยัญชนะของคำที่ลอกมาจากหนังสือ

ตัวอย่าง : นักเรียนลอกคำว่า “แหวน” มาจากหนังสือ แหวน ห่วง แวดวง หาง งาน นที่
ธนาคาร น้ำ หัวหาญ

4. นักเรียนที่เขียนคำได้มากที่สุดในเวลาที่กำหนดเป็นผู้ชนะ

15. อักษรต่างกัน

วัตถุประสงค์ : ให้รู้จักคำเพิ่มขึ้น

อุปกรณ์ : กระดาษ ดินสอ หนังสือ

วิธีเล่น : 1. ให้นักเรียนอ่านหนังสือ 2-3 หน้า

2. ให้นักเรียนลอกคำจากหน้าที่ผ่านมา 5 คำ ซึ่งเป็นคำที่มีอักษรไม่ซ้ำกันเลย

3. ครูพูดตัวอักษรตัวใดตัวหนึ่ง

4. นักเรียนตรวจดูว่าคำ 5 คำของตนมีตัวอักษรเหมือนกับตัวอักษรที่ครูพูดหรือไม่

5. ถ้ามีให้นักเรียนขีดคำนั้นทิ้ง

6. ครูพูดตัวอักษรตัวอื่นๆ อีก 4 ตัว

7. นักเรียนตรวจคำของตนเองแล้วทำเหมือนข้อ 4 และ 5

8. นักเรียนที่ได้คะแนนค่าละ 1 คะแนน

9. นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ชนะ